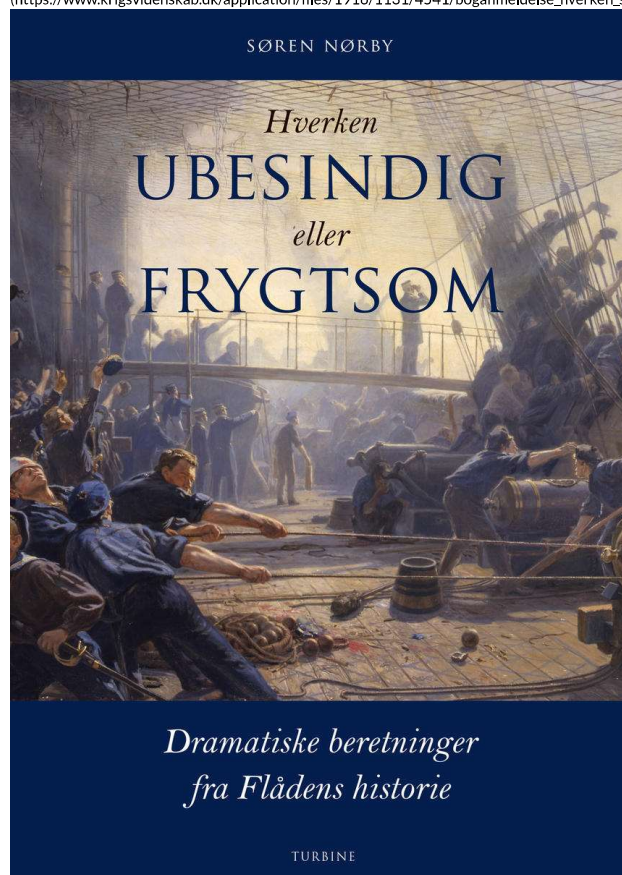

Hverken ubesindig eller frygtsom

(https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/1916/1131/4541/boganmeldelse_hverken_sindig.jpg)

(https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/1916/1131/4541/boganmeldelse_hverken_sindig.jpg)

()

Titel: "Hverken ubesindig eller frygtsom"

Forfatter: Søren Nørby.

Dato: 17. september 2020.

Sider: 412 sider rigt illustreret.

Vejl. pris: kr. 349,95.

Forlag: Turbine

Undertitlen er "Dramatiske beretninger fra Flådens historie". Bogen er skrevet af søværnets historiske konsulent Søren Nørby. Bogens titel henviser til Niels Juels latinske motto "Nec temere nec timide", som betyder "hverken ubesindig eller frygtsom". Det har været en ledetråd for søofficerer siden Niels Juels tid og på den netop afhændede søofficersskole på Holmen, var netop dette motto for den besøgende noget af det første, som fangede øjet.

Bogen er en samling af dramatiske beretninger fra den danske flådes historie. Der er 11 i alt, og de bringes kronologisk. Nogle beretninger omhandler en glørværdig indsats, andre beskriver krigshandlinger med katastrofale følger. Den første beretning omhandler den danske indsats mod pirater i Middelhavet ca. 100 år efter Niels Juels død, og den sidste handler om den danske indsats mod pirater i Det indiske Ocean for knap 10 år siden. Dermed er der stor spændvidde i beretningerne, lidt over 200 år, men der er også en rød tråd, som går igennem beretningerne om Flådens opgaveløsninger.

Fælles for alle beretningerne er, at de er særdeles gennearbejdede fra forfatterens side. Alle beretningerne er velskrevne, og Søren Nørby har inden læseren kommer til selve kamphandlingerne givet en udførlig beskrivelse af baggrunden, herunder hvor godt, eller hvor dårligt, Flåden var forberedt på de pågældende handlinger.

Der er, som nævnt, den indledende beretning om den danske indsats mod sørøveri i Middelhavet i slutningen af 1700-tallet. Her benyttede kongen og den dansk-norske flåde sig af såvel pisk som gulerod. Man medbragte bestikkelse, men blev krævende for ublu, kunne man lade kanonerne tale. Herefter følger tre beretninger fra englandskrigen: Slaget ved Sjællands Odde den 22. marts 1808, Hærens og Flådens kombinerede aktion for at generobre fyret på Anholt den 27. marts 1811 samt kampen ved Lyngør i Sydnorge den 6. – 7. juli 1812. Derefter følger en enlig beretning om kampen mod sørøveri i Vestindien nogle få år senere. Fra de slesvigske krige er der den uheldige og ulykkelige kamp ved Eckernförde i 1849 og senere den danske nordsøeskadrens kamp mod den østrigske/preussiske flådestyrke ved Helgoland i 1864.

I 1916 oplevede flåden en ubådsulykke, hvor ubådschefen omkom. Ubåden lå neddykket ud for Tårnbæk, hvor den blev påsejlet af et norsk fragtskib. Fra besættelsestiden har forfatteren valgt artilleriskibet Niels Juels forsøg på at slippe ud fra Isefjorden den 29. august 1943 for at komme videre til svensk territorialfarvand. Tyskerne forsøgte ved hjælp af miner, bombe-fly og listig optræden at overtage skibet, så det kunne anvendes af "Kriegsmarine". Skibschefens problemer er godt beskrevet. Da der ikke eksisterede krigstilstand mellem Danmark og Tyskland, skulle det første skud affyres fra tysk side.

Fra 1982 foreligger beretningen om "hovsa-missilet" fra fregatten Peder Skram, som ramte et sommerhusområde i Lumsås. Her er der gjort meget ud af at forklare de omstændigheder, som muliggjorde affyringen. En missilaffyring skulle ikke kunne finde sted, når chefens nøgle ikke sad i anlægget.

Den sidste beretning er om kampen mod de moderne pirater, som opererede fra Afrikas østkyst for få år siden. Her er en malende beskrivelse af indsatsen fra skibenes besætninger, samarbejdet med helikopteren og frømandene, indsatsen til de sårede og meget andet. Operationerne foregik i et kæmpemæssigt område i Det indiske Ocean, og ofte var der gidsler om bord i de fremmede enheder, som skulle "neutraliseres". Piraterne var forsynet med rigelige mængder af diverse våben.

Bogen er forsynet med litteraturforslag, kildefortegnelse og register for person- og skiboplysninger. Det er en fremragende bog for den marinehistorisk interesserede læser, og mange andre kunne såmænd også have godt af at læse den.

Poul Grooss,

kommandør (pensioneret)

